

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dariusz Śliwiński

Protokolant: prot. sąd. N. K.

przy udziale H. P. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2014 r.

sprawy **R. R. (1)**

oskarżonego z art. 190 § 1 k.k. w związku z art. 64 § 1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P.

z dnia 11.07.2014 r. sygn. akt VIII K 428/14

Uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w P..

D. Ś.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. w sprawie sygn. akt VIII K 428/14 uznał oskarżonego **R. R. (1)** za winnego tego, że w dniu 22 lutego 2014 r. w P. groził pozbawieniem życia swojemu ojcu T. R., czym wzbudził u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę spełnienia groźby, przy czym czynu tego dopuścił się w ramach powrotu do przestępstwa w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne,

tj. przestępstwa z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary, na podstawie art. 63 § 1 kk, zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 22 lutego 2014 r. do 11 lipca 2014 r.

Na podstawie § 14 ust. 1 i § 2 ust. 1 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. t. jedn. z 2013 r., poz. 461) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. kwotę 752,76 zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej nawet w części pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu R. R. (1) z urzędu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. t. jedn. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zwalniając oskarżonego od zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości zarzucając:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegający na:

a. przyjęciu, iż oskarżony kierował w stosunku do T. R. słowa o chęci pozbawienia życia, naruszenia nietykalności cielesnej, jak również przyjęciu, że oskarżony kierował groźby mające sugerować chęć zrzucenia ze schodów świadka;

b. przyjęciu, że słowa wypowiedane przez oskarżonego nosiły charakter groźby, a u świadka T. R. wzbudziły uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona;

c. przyjęciu, że zdarzenie z dnia 22 lutego 2014 r. miało charakter sytuacji wyjątkowej, która mogła wzbudzić u świadka T. R. poczucie zagrożenia dla zdrowia i życia;

d. pominięcie charakteru relacji panujących pomiędzy nim a T. R. na potrzeby oceny charakteru słów wypowiedanych przez oskarżonego oraz ich oceny przez świadka;

2) obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia w postaci: art. 2 § 2 kpk, art. 7 kpk oraz art. 410 kpk, polegająca na braku pełnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz na przekroczeniu granic swobodnej oceny materiału dowodowego poprzez:

a. pominięcie dla oceny słów wypowiedanych przez oskarżonego charakteru relacji panujących pomiędzy R. R. (1) a T. R. w okresach wcześniejszych – wynikających z wyjaśnień oskarżonego, jak również zeznań świadków T. R. i W. R.;

b. pominięcia treści zeznań świadka T. R. w części, w której deklaruje on pomoc synowi, nie oskarża go, jak również zeznań W. R., w których mówi ona o akceptacji męża dla dalszych wizyt syna w ich miejscu zamieszkania;

c. pominięcie zeznań świadka W. R. w części, w której wskazuje ona, że pomiędzy synem a mężem trwa długotrwały konflikt oraz wskazania, że T. R. dzwonił w dniu 22 lutego 2014 r. na policję nie z obawy o własne życie, ale: „bo się z synem nie dogaduje”;

d. pominięcie zeznań świadka W. R. w części, w której wskazuje ona, że awantura, w której padały przyjęte przez Sąd słowa, przerywana była wspólnym wyjściem na cmentarz;

e. pominięcie zeznań świadka W. R. w części, w której wskazuje ona, że pomimo słów wypowiedanych przez oskarżonego nie obawia się syna;

f. pominięcie zeznań świadka W. R. w części, w której wskazuje ona, że zeznania na karcie 12-13 nie odzwierciedlają jej słów, a składane były pod wpływem sugestii T. R., a w rezultacie przyjęcia zeznań składanych na karcie 12-13 jako podstawy dokonanych ustaleń faktycznych w sprawie;

g. pominięcie zeznań świadków T. R. i W. R. w części, w której nie wskazują oni, aby kiedykolwiek oskarżony dopuścił się w stosunku do nich naruszenia nietykalności cielesnej;

h. pominięcie wyjaśnień oskarżonego w zakresie składanych przez niego relacji co do rodzaju oraz charakteru słów wypowiedanych w stosunku do T. R. oraz zeznań świadka W. R., mówiących o tym, że nie słyszała ona, aby w kierunku męża kierowany były groźby;

3) obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 167 kpk, polegającą na zaniechaniu przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka w osobie córki T. R. na okoliczność przebiegu zdarzenia z dnia 22 lutego 2014 r., charakteru relacji panujących w rodzinie, stanu emocjonalnego, w jakim znajdowali się uczestnicy zdarzenia, opisu relacji panujących pomiędzy nimi, charakteru wcześniejszych awantur, ich przebiegu, czy słów wypowiedanych w trakcie.

W konkluzji obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna i zaskarżony wyrok podlegał uchybieniu.

Odnosząc się do meritum zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego podzielić należało jego zastrzeżenia co oceny zeznań pokrzywdzonego T. R. oraz jego żony W. R.. Jak trafnie podniósł skarżący, Sąd I instancji nie odniósł się do tych fragmentów zeznań ww. świadków, które zdają się wskazywać na to, iż pokrzywdzony nie obawiał się realizacji gróźb wypowiedzianych przez oskarżonego. Tym samym uznać należało, iż analiza zgromadzonego materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie była wystarczająco wnikliwa. W konsekwencji poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, w zakresie istnienia po stronie pokrzywdzonego obawy realizacji gróźb wypowiedzianych pod jego adresem przez syna, nie mogły być uznane za w pełni obiektywne.

Mianowicie z zeznań W. R., które w ocenie Sądu Rejonowego zasługiwały na uznanie ich za wiarygodne i które miały korespondować z zeznaniami pokrzywdzonego, wynika, iż feralnego dnia mąż dzwonił po Policję, gdyż nie mógł dogadać się z synem. Nie deklarowała, jakoby powodem interwencji były groźby karalne wypowiedziane przez oskarżonego. Zdaniem świadka mężowi zależy tylko na tym, aby syn z nimi nie mieszkał, natomiast nie sprzeciwia się odwiedzinom syna. Poza tym stwierdziła, że mąż jest zaczepny i niedostępny a w dniu zdarzenia mąż też groził synowi. Natomiast po kłótni obaj poszli na papierosa na dwór i był spokój.

Z kolei sam pokrzywdzony zeznając na rozprawie stwierdził, że nie oskarża syna, a na rozprawę przyszedł po to, żeby oskarżony z nim nie mieszkał, bo psuje mu całe życie. Zadeklarował również, iż da synowi 500 zł, aby wynajął sobie pokój.

Wyżej wskazane fragmenty zeznań świadków oskarżenia zdają się przeczyć zasadności przypisania oskarżonemu popełnienia występku z art. 190 § 1 kk. Z tego względu Sąd Rejonowy winien się nad nimi w szczególny sposób pochylić i wyjaśnić, dlaczego, w jego ocenie. Zgromadzony materiał dowodowy pozwalał na ustalenie w sposób niebudzący wątpliwości, iż pokrzywdzony obwiał się, że oskarżony może mu zrobić krzywdę, a nawet pozbawić życia.

Powtórna analiza tych wątpliwości znajduje także dodatkowe uzasadnienie w wynikach wywiadu środowiskowego kuratora sądowego, zleconego w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy. Z informacji kuratora wynika, iż oskarżony aktualnie zamieszkuje u rodziców i odnosi się do nich w należyty sposób. Wszyscy domownicy korzystają z jednego pokoju. Poza tym oskarżony pomaga rodzicom w prowadzeniu domu.

Nadto kurator ustalił, iż mieszkanie małżeństwa R. jest dwukondygnacyjne. N. znajduje się pokój i kuchnia, natomiast na dole mieści się pomieszczenie gospodarcze bez okien. To ustalenie jest ważne w kontekście zeznań pokrzywdzonego, który twierdził, że chciał uniknąć agresji ze strony oskarżonego chroniąc się w tym dolnym pomieszczeniu, do którego jednak był swobodny dostęp z górnej części mieszkania. Wydaje się mało prawdopodobne, aby pokrzywdzony mógł się w tym miejscu schronić przed synem, który znajdował się w mieszkaniu.

Racjonalnie rozumując nie trudno dostrzec sprzeczność między deklaracjami pokrzywdzonego, iż rzeczywiście się obawiał, że syn może go zabić, a jego późniejszą postawą wobec niego, tj. przyjęciem go powtórnie pod swój dach. Takie zachowanie pokrzywdzonego zdaje się potwierdzać zeznania W. R., w których wskazywała ona, iż rzeczywistym powodem wezwania przez męża interwencji Policji w dniu zdarzenia była awantura wywołana przez nietrzeźwego syna, a nie obawa męża o własne życie.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 § 1 kpk, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w P..

Przy ponownym rozpoznaniu niniejszej sprawy Sąd I instancji zobowiązany będzie dosłuchać pokrzywdzonego T. R. oraz W. R. na okoliczność przebiegu zdarzenia w dniu 22 lutego 2014 r. ze szczególnym uwzględnieniem rzeczywistego powodu zgłoszenia przez pokrzywdzonego w tym dniu potrzeby interwencji Policji. W szczególności pokrzywdzony winien odnieść się do twierdzeń swojej żony, która wskazywała na jego zaangażowanie w kłótnie z synem oraz wzajemność gróźb męża i syna. Poza tym pokrzywdzony winien wyjaśnić, dlaczego przyjął powtórnie pod swój dach syna, skoro obwiął się z jego strony przemocą skutkującej nawet pozbawieniem go życia.

W pozostałym zakresie wystarczające będzie ujawnienie zgromadzonego materiału dowodowego na podstawie art. 442 § 2 kpk.

Po uzupełnieniu postępowania dowodowego w wyżej wskazanej części Sąd Rejonowy ponownie rozważy zasadność postawionego oskarżonemu zarzutu uwzględniając całokształt zgromadzonego materiału dowodowego i odnosząc się do okoliczności przemawiających za równo na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego.

SSO Dariusz Śliwiński